

“El català ha de ser oficial a la Unió Europea”

Diego Gómez García
(València, 1958)

és el nou president
d'Escola Valenciana,

Federació d'Associacions
per la Llengua (FEV).

Tot partint de la tasca
dels seus antecessors,

Gómez s'ha marcat
l'objectiu de guanyar

la “batalla” de l'ús
del català en tots

els àmbits socials.

Diego Gómez García és nascut a la ciutat de València. Fill de pares manxecs, aquest pedagog de cara afable i bonhomia encomanadissa parla amb desimboltura de Països Catalans i anomena les coses pel seu nom, sense recórrer a eufemismes de baixa estofa i a succedanis falsificadors. Actualment és el president d'Escola Valenciana, la federació d'associacions per la llengua que aplega dinou coordinadores i entitats cíviques de tot el País Valencià que treballen des de fa dues dècades per la normalització del valencià.

—Escola Valenciana és únicament una entitat per la normalització del valencià?

—Escola Valenciana reivindica una escola arrelada al medi, integradora i solidària. I considera la llengua pròpia dels valencians un element normal de comunicació, una eina d'estudi i un mitjà d'enriquiment intel·lectual i cultural.

—Aquesta vocació per transcendir la dimensió de l'ensenyament explica les cent propostes d'actuació que planteja Escola Valenciana en quatre grans àmbits: educatiu, polític, social i mitjans de comunicació. Fins on voleu arribar?

—Nosaltres estem convençuts que l'esforç de normalització lingüística a les escoles no pot anar més enllà si no es projecta a altres àmbits d'ús social de la llengua, com ara els mitjans de comunicació, el món empresarial, l'administratiu... No es pot produir una normalització efectiva si els xi-

quets ixen al carrer i es troben amb una situació en què hi ha un predomini abassegador del castellà en tots els àmbits d'ús lingüístic.

—Una de les activitats estrella d'Escola Valenciana han estat les Trobades per la Llengua.

—Les Trobades es fan sempre a la primavera perquè la nostra intenció és que la gent s'incorpore a l'ensenyament en valencià de manera progressiva i natural. Sempre hem reclamat la normalitat que suposa estudiar en valencià. I, d'altra banda, hem demostrat que els programes bilingües i els d'immersió lingüística són els únics que permeten assolir el sostre lingüístic competencial en les dues llengües oficials del país.

—Què aporta Diego Gómez com a nou president d'Escola Valenciana?

—Hi ha una continuïtat. Però també hi ha algunes línies bàsiques sobre les quals m'agradaria incidir. Una és la necessitat de reforçar la federació com a moviment cívic. Un segon punt és la necessitat de no perdre la visió de conjunt de Països Catalans. I cal reforçar la unitat del català.

—Vosaltres, però, creieu que ara la batalla està en l'ús de la llengua.

—Sí. Perquè l'objectiu velat del PP és que la llengua no es faça servir, i que el castellà es convertisca en l'única llengua oficial. L'única que ells coneixen i dominen. El que demana la societat valenciana al seu president no és que sàpia o no valencià, sinó que tinga una predisposició positiva. És

“Els valencians no demanen al seu president que sàpia valencià, sinó que tinga, si més no, una predisposició positiva. Però és evident que el senyor Olivas no hi és favorable”

evident, però, que no hi és favorable. Ans al contrari. La realitat és que el president de la Generalitat Valenciana, José Luis Olivas, va reclamar fa unes setmanes la diferenciació entre valencià i català al Senat. Aquesta és la mena de coses que creen conflicte lingüístic i que impedeixen l'ús normalitzat del valencià en tots els àmbits.

—Quina relació manteniu amb el Govern valencià?

—Nosaltres vam participar en la multitudinària manifestació del 6 de maig del 1995, organitzada per Acció Cultural del País Valencià sota el lema de “No Perdem el País”. Això, ho vam pagar ben car, perquè el primer que van fer en arribar al poder va ser retirar-nos totes les subvencions.

—Teniu contactes amb entitats semblants a la vostra de la resta del país?

—Sí. Tenim relacions amb la Bressola, de la Catalunya Nord; amb l'Obra Cultural Balear; amb la Fundació Jaume Bofill, Omnium Cultural, l'Institut d'Estudis Catalans i el Servei d'Ensenyament en Català, del Principat; i també amb associacions de la Franja. Partim de la base d'una idiosincràsia pròpia, però volem integrar la particularitat valenciana al conjunt del país. Per aconseguir això,

però, cal valencianitzar el País Valencià. Això suposa treballar aspectes molt concrets, com ara la reivindicació del requisit lingüístic. Per a nosaltres ja no hi ha prou amb l'exigència d'aquest requisit en l'àmbit educatiu: cal, també, exigir-lo a tots els funcionaris públics del País Valencià. I això implica un canvi de la llei de la funció pública valenciana.

—Això ho van prometre el conseller valencià d'Educació, Manuel Tarancón, i també l'expresident Eduardo Zaplana.

—Sí, però no ho van complir. Es van traure de la mànega un decret que en un principi semblava aplicable al món de l'ensenyament perquè l'esborrany presentava l'exigència del requisit no només per a la convocatòria de les oposicions, sinó també per als concursos de trasllats, per a la promoció interna... Aquest intent, però, va rebre les pressions polítiques de torn, per part del mateix Partit Popular —com ara les de la presidenta de la Federació Valenciana de Municipis i Províncies (FVMP) i alcaldessa de Requena, Emma Iranzo Martín—, i tot se'n va anar en orris, ja que es va restringir l'aplicació del requisit al marc legal de les oposicions. No és admissible, però, que ara com ara únicament el dos per cent de les places de la funció pública valenciana estiguen catalogades en valencià, i que per accedir-hi no hi haja un perfil lingüístic. O que demanen el requisit lingüístic després de fer l'oposició. En aquests moments, la nostra és l'única autonomia on no es demana el coneixement de la llengua pròpia per accedir a l'administració pública. El PP ens ha enganyat claríssimament.

—El 22 de novembre passat, diverses entitats en defensa de la llengua van signar, conjuntament amb els sindicats i els partits progressistes, el compromís per la llengua. Quina és la transcendència d'aquest pacte, més enllà de la conjuntura electoral en què ja estem immersos?

—Garantir la projecció efectiva de la llengua a tota la societat. El nostre objectiu és que els partits que han signat el compromís prenguen en consideració aquests punts als seus programes electorals. Volem obrir una fines-

tra real de compromís pel valencià. Els cinquanta punts del compromís per la llengua van en aquesta direcció.

—Què en penseu, a Escola Valenciana, de la creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL)?

—Zaplana sempre ha volgut ser el protagonista del que coneixem com “la pau lingüística”. Volia fer-se passar per l'Adolfo Suárez de la llengua. Quan es va crear l'Acadèmia, nosaltres vam ratificar la competència de la universitat com l'entitat autoritzada en normativa. Sempre hem volgut que hi haguera una progressiva desmobilització i despolitització del tema. Quan vam llegir el preàmbul de creació de l'AVL —en què hi ha el reconeixement velat, però reconeixible, de la unitat del català—, la vam acollir amb una expectativa positiva. Però després de dos anys de funcionament de l'Acadèmia, el balanç és bastant negatiu: s'han revifat el conflicte i el secessionisme.

—El conseller d'Educació ha estat un dels protagonistes més abrandats...

—El senyor Tarancón és profundament anticatalanista. El Partit Popular té un equip de gent, entre ells el director general d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística, el senyor Josep Vicent Felip i Monlleó, que vol crear el perfil lingüístic del valencià al marge de l'Acadèmia, o servint-se d'ella. I d'ací les llistes de paraules prohibides, la persecució d'aquells que fan servir termes com ara “País Valencià” o “català”, la proscripció dels llicenciats en Filologia Catalana, la censura d'autors catalans als llibres de text... El PP ha revifat el conflicte lingüístic perquè sap que en trau rendibilitat política.

—Fins a quin punt els populars estan impregnats de secessionisme?

—Ací hi ha l'anècdota de l'any que vam fer una Trobada a Vallada, el poble de l'actual president de la Diputació de València, Fernando Giner. Aquest va pensar que el poble seria envaït per “las ordas catalanistas”, i, llavors, va omplir tot el poble de “blaveres”, quan es dona la circumstància que, a les Trobades, no hi portem estendards simbòlics visibles. Nosaltres

mirem de viure la nostra valenciانيتat amb normalitat. El que volem és projectar el model valencià d'educació que professem al conjunt de la societat valenciana.

—Però l'AVL es presenta com un ens independent del poder polític.

—L'Acadèmia depèn directament de les directrius de Presidència. I la prova és que quan vam demanar d'entrevistar-nos amb el president de la Generalitat ens van adreçar directament a la presidenta de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, Ascensión Figueres.

—Ara que acaba de complir-se el 70è aniversari de les Normes de Castelló, quin paper han de complir l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana (IIFV) i l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) en matèria de normativa?

—El fet que alguns membres de l'Institut Interuniversitari formen part de l'AVL no ha fet sinó polititzar encara més el tema de la llengua. I a més s'ha portat el conflicte lingüístic també a la universitat. D'altra banda, nosaltres hem commemorat l'aniversari de les Normes amb una sèrie d'actes celebrats al llarg de l'any. El referent i la projecció de les Normes de Castelló està en les nostres escoles. Les Normes ja estan consolidades, per moltes actuacions que dicte l'Acadèmia. Al món de l'ensenyament no existeix el conflicte lingüístic, i, com és lògic, no es té cap dubte sobre la unitat del català. Pensem que l'IIFV i l'IEC són les entitats competents, pel que fa a qüestions normatives.

—L'última perla de l'AVL ha estat la confecció d'unes normes lèxiques en funció dels cicles educatius...

—Aquesta gent no n'entén, de didàctica de la llengua. No es pot establir una diferenciació diglòssica del model lingüístic segons les franges d'edat o dels nivells educatius.

—Des que el PP és al poder s'ha produït una paralització de l'extensió de les línies en valencià i dels programes d'immersió lingüística?

—Amb el PP hem ensopegat amb una forta campanya de castellanització dels centres educatius. Quan van arribar al poder, van heretar una

inèrcia de treball desenvolupada durant el període socialista. A més, el primer conseller d'Educació del PP, Ferran Villalonga, no hi ficava cullellada pel que fa a la unitat lingüística, tot i que el primer que va fer és llevar-nos les subvencions. És evident que s'hi ha constatat un estancament de l'ensenyament en valencià. I, a més, s'ha creat una doble xarxa educativa segons la qual els centres públics fan ensenyament en valencià i els concertats en castellà. Aquesta gent l'únic que ha fet és projectar la seua imatge personal i fer negoci de l'ensenyament públic a força de privatitzar els serveis, com ara els menjadors escolars o la construcció.

Per a fer efectiva la normalització lingüística del valencià cal un canvi de govern.

—Això és podria produir en les pròximes eleccions?

—La tricefàlia política del PP valencià, formada per la tríade Olivas-Camps-Zaplana, els pot fer una mala passada. Ara bé, no se sap si el canvi es produirà o no. I una altra qüestió que està per veure és si Esquerra Unida mantindrà la seua representació a les Corts i si el Bloc arribarà o no al 5% necessari per obtenir representació parlamentària.

—Un dels punts que vau tractar en el III Congrés d'Escola Valenciana va ser el de la integració dels immigrants.

—Efectivament. Pensem que és necessari que el valencià es convertesca no solament en llengua d'integració, sinó també de cohesió social. I els immigrants no solament han de sentir que són acollits, sinó també incorporats en peu d'igualtat amb la població autòctona. Volem que els nous vinguts sàpien que ací hi ha una llengua pròpia que no és el castellà, malgrat que a Madrid no els fa gens de gràcia això.

—L'ampliació de la Unió Europea, però, planteja entrebancs nous a la normalització de les llengües minoritàries.

—El nou repte és demanar l'oficialitat del català a la Unió Europea. És el moment, perquè, si no ho fem ara, després ens ho impediran. Una llengua que comparativament compta amb més pàgines web que el castellà, que té un prestigi com a llengua de cultura i més de nou milions de parlants potencials, no pot quedar-se fora del mapa lingüístic de la Unió Europea. Cal reclamar l'oficialitat del català de manera coordinada, des de totes les instàncies polítiques, cíviques i socials dels Països Catalans.

Juli Capilla